

АНАЛІЗ СТАНУ ПРОВІДНИХ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ

к.е.н., доц. **Дерев'янка Ю.М., Колонтаєвська А.В.**
Сумський державний університет

Металургійна галузь протягом останніх двох десятиліть залишається однією із провідних галузей національного господарства.

Негативний вплив кризових явищ на розвиток вітчизняної металургійної промисловості значною мірою зумовлений критичною масою накопичених структурних, економічних, технологічних, організаційних та інституційних проблем, які несприятлива кон'юнктура на зовнішніх металоринках змусила виявитися гостріше.

Нами проведено аналіз показників обсягів реалізованої продукції, рівня рентабельності виробництва та коефіцієнту фінансової стійкості провідних підприємств металургійної галузі, таких як: ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча», ПАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь», ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. Кузьміна А. М.», ВАТ «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь», ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Динаміку обсягів реалізованої продукції представлено у табл. 1.

Таблиця 1 – Динаміка обсягів реалізованої продукції провідних металургійних підприємств України, тис. грн.

Підприємство	Рік				
	2006	2007	2008	2009	2010
ПАТ «МК «Азовсталь»	15165494	21668646	28710628	21545458	35786308
ВАТ «Запоріжсталь»	9639360	10685546	13643524	9755637	14368243
ПАТ «АМ Кривий Ріг»	15085511	19775152	23316391	14980295	24280132
ПАТ «ЕМЗ «Дніпроспецсталь»	2999930	3973747	3867424	2342389	4373132
ПАТ «МК ім. Ілліча»	15107730	18845611	22982702	13969982	26175080

Проведений аналіз обсягів реалізованої продукції великих металургійних підприємств дає лише загальне уявлення про їх фінансовий стан. Крім того, у даному випадку не враховуються масштаби підприємств і активність процесів модернізації, що у короткостроковому періоді можуть знижувати їх прибутковість.

Тому необхідним є аналіз відносних показників, що характеризують прибутковість провідних вітчизняних металургійних підприємств, до яких, у першу чергу, належить рентабельність.

З метою виявлення найбільш ефективно працюючих металургійних підприємств розраховано та проаналізовано рентабельність виробництва, яка характеризує рівень віддачі витрат у процесі виробництва й реалізації продукції (табл. 2).

Відповідно, найвища рентабельність виробництва протягом звітного періоду спостерігалась у ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Необхідно зазначити, що значення показника у динаміці у всіх підприємств хоча і коливалось протягом 2006-2010 рр., було позитивним, незважаючи на більш суттєве зниження у 2009 р. під впливом кризових явищ у світовій економіці та металургійній галузі.

Таблиця 2 – Динаміка рентабельності виробництва провідних металургійних підприємств України, %

Підприємство	Рік				
	2006	2007	2008	2009	2010
ПАТ «МК «Азовсталь»	24,9	27,8	18,3	2,92	0,03
ВАТ «Запоріжсталь»	26,3	15,8	11,1	5,4	8,3
ПАТ «АМ Кривий Ріг»	52,9	55,3	52,0	14,3	23,3
ПАТ «ЕМЗ «Дніпроспецсталь»	22,4	25,6	19,7	14,8	15,6
ПАТ «МК ім. Ілліча»	29,3	26,6	20,8	10,1	8,3

Важливим показником, що характеризує економічну безпеку роботи підприємства можна вважати коефіцієнт фінансової стійкості, який показує скільки гривень власного капіталу припадає на 1 грн залученого капіталу та характеризує здатність підприємства погашати свої зобов'язання. Результати розрахунків представлені у табл. 3.

Таблиця 3 – Коефіцієнт фінансової стійкості провідних металургійних підприємств України

Підприємство	Рік				
	2006	2007	2008	2009	2010
ПАТ «МК «Азовсталь»	0,749	0,564	0,793	0,483	0,591
ВАТ «Запоріжсталь»	0,906	0,738	0,897	0,690	0,770
ПАТ «АМ Кривий Ріг»	0,896	0,848	0,896	0,884	0,954
ПАТ «ЕМЗ «Дніпроспецсталь»	0,607	0,163	0,449	0,108	0,104
ПАТ «МК ім. Ілліча»	0,711	0,878	0,836	0,836	0,877

За даними розрахунку можна зробити висновок, що коефіцієнт фінансової стійкості на жодному металургійному підприємстві за аналізований період не відповідає нормативному значенню.

Як свідчать результати аналізу, темпи зростання основних фінансових результатів господарської діяльності п'яти провідних металургійних підприємств протягом означеного періоду значно коливалися.

Одним з основних чинників таких коливань був негативний вплив світової економічної кон'юнктури, яка має суттєве значення для розвитку металургійної галузі України внаслідок її високої експортоорієнтованості.

Означені тенденції гостро проявилися у кризовий період, що продемонстрував накопичену критичну масу проблем галузі фінансово-економічного, організаційного та інституційного характеру. Наразі вітчизняні виробники металургійної продукції мають значні проблеми щодо майбутнього розвитку. Найбільш суттєві

серед них такі: низький технічний рівень і застарілі технології; значна частка доменного виробництва; підвищена порівняно зі світовим рівнем праце-, енерго- та матеріаломісткість; відсутність належного інвестування у техніко-технологічну модернізацію та реконструкцію.